

STRESZCZENIE

Przedmiotowa dysertacja dotyczy wpływu kreowanego w Internecie wizerunku masowej migracji na poczucie bezpieczeństwa Polaków. Taki przepływ osób jest stosunkowo nowym i ogromnym wyzwaniem dla całych państw oraz narodów, niosącym zarówno szanse, jak i zagrożenia. To co przykładowo w obszarach ekonomicznym, politycznym, kulturowym, społecznym czy demograficznym pozytywnie wzmacnia bezpieczeństwo państw, w innym może je osłabiać.

Rozwój mediów — spowodowany coraz większą ich dostępnością — głównie w Internecie, przyczynił się do łatwego i szybkiego dostępu do wszelkiej informacji, będącej obecnie jednym z najistotniejszych strategicznych zasobów organizacji i państw. Stąd kreowanie obiektywnego wizerunku migracji, wskazującego zarówno na szanse rozwojowe, jak i zagrożenia jest powinnością przede wszystkim mediów, w świetle przypisanej im misji.

W tym konglomeracie problemów i niewiadomych dotyczących migracji, mediów i kreowanego przez nich wizerunku migrujących postanowiłem ukierunkować swoje badania — w ramach doktoratu — na współczesne trendy migracyjne i wynikające z nich implikacje dla bezpieczeństwa Polski, w tym na kreowany przez media internetowe ich wizerunek. Badania polegały na analizie dostępnej literatury naukowej w zakresie dyskursu publicznego o migracji i jej wpływu na bezpieczeństwo, również na analizie treści publikacji internetowych o tym zjawisku, a także obejmowały badania sondażowe opinii o mediach, kreowanym przez nie wizerunku migracji i możliwościach przeciwdziałania kreowania nieprawdziwego wizerunku migracji. Uszczegóławiając, badania te polegały na analizie ilościowej i jakościowej treści zamieszczanych na wybranych portalach internetowych dotyczących migracji oraz danych statystycznych dotyczących tego zjawiska w Europie i Polsce.

Sądzę, że moim dorobkiem badawczym w ramach doktoratu jest uporządkowanie podstawowych kategorii, nazewnictwa, pojęć i terminów związanych z migracją, które ująłem w spójną narrację. Oczywiście, niektóre z używanych tu terminów, takich jak: migrant, emigrant, imigrant czy uchodźca są podawane w literaturze, słownikach, a nawet w obowiązujących aktach prawnych, ale często w bardzo różnym znaczeniu i ujęciu. Powoduje to sytuację, że w języku potocznym są one często mylone przez polityków, dziennikarzy, a nawet naukowców. Istotną częścią moich badań było również wskazanie stosunku państwa do zjawiska migracji, zarówno w skali europejskiej, jak i w odniesieniu do polskich organów władzy. Samo wyspecyfikowanie wspólnego obrazu migracji wynikającego z badań statystycznych, literatury, przepisów prawnych i państwowej polityki migracyjnej polityki było zadaniem bardzo trudnym, ponieważ wymagało licznych uogólnień i kompromisów merytorycznych. Przy czym należało uwzględnić w badaniach to, że najczęściej głównym obiektem zainteresowania nie jest zjawisko samej migracji, ale przede wszystkim imigrantów, przysparzających wszystkim problemów.

Bardzo ważnym obszarem badań w ramach tej dysertacji były media i sposób ich postrzegania, kreowania oraz opisywania przez nie rzeczywistości, oczywiście powiązanej z migracjami. Z przeprowadzonych przeze mnie badań wynika, że internetowe media w Polsce przedstawiają nie zawsze obiektywny obraz migracji i wizerunek migrantów, poprzez przeważające jego łączenie z możliwymi zagrożeniami wynikającymi z tego współczesnego wyzwania.

Zdecydowanie celowo unikałem w swoich badaniach formułowania ocen masowych migracji, skupiając się jedynie do zdiagnozowanie tego zjawiska.

Wyniki swoich badań zawarłem w treści pięciu rozdziałów, opatrzonych wstępem, zakończeniem, spisem inspirujących źródeł oraz załącznikami. W rozdziale pierwszym prezentuję przyjęte założenia badawcze, organizację warsztatu naukowego oraz relację z przebiegu badań, w tym wskazuję: główny problemy i cel badawczy, przyjęte na wstępie badań hipotezy problemów. Rozdział drugi zwiera autorską charakterystykę migracji i jej specyfiki oraz różne interpretacje ujęć, skupiając się na masowej migracji do Europy w ostatnich latach.

Rozdział trzeci ukierunkowany jest na charakterystykę współczesnych masowych migracji w odniesieniu do Polski. Wskazuję w nim na szanse i zagrożenia dla Polski wynikające z imigracji oraz poczucia bezpieczeństwa społeczeństwa polskiego. Rozdział czwarty zawiera wyniki moich badań dotyczących wykreowanego wizerunku migracji i migrantów przez media internetowe, w tym charakterystykę polskich mediów internetowych. Rozdział piąty zawiera wyniki badań stosunku państwa polskiego do masowej migracji, poprzez scharakteryzowanie treści obowiązującej w Polsce polityki i strategii emigracyjnej.

Mam nadzieję, że wyniki badań, chociaż w minimalnym stopniu przyczynią się do poznania zjawiska internetowego przekazu masowych migracji, i ich wpływu na społeczne poczucie bezpieczeństwa. Mogą one stanowić podstawą do podjęcia podobnych, dalszych badań, szczególnie na większych grupach respondentów.